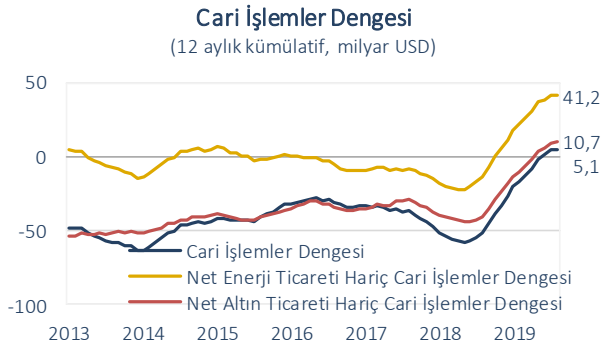

Cari fazla 2,6 milyar USD düzeyinde...

Cari işlemler dengesi Ağustos ayında da fazla verdi. Bu dönemde cari fazla geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %27 oranında artarak 2,6 milyar USD ile beklentilerin bir miktar altında gerçekleşti. Söz konusu gelişmede mal ticaretinin seyri ve turizm gelirlerindeki artış belirleyici oldu.

12 aylık kümülatif cari denge Ağustos ayında 5,1 milyar USD fazla vererek tarihi yüksek düzeye çıktı. 12 aylık cari fazla net enerji ticareti hariç tutulduğunda 41,2 milyar USD'ye, net altın ticareti hariç bakıldığında ise 10,7 milyar USD'ye yükseliyor.

Net seyahat gelirleri tarihi yüksek seviyede...

Seyahat gelirlerinin cari dengeye sağladığı katkı Ağustos ayında da artarak sürdü. Net seyahat gelirleri Ağustos'ta yıllık bazda %22,2 artarak 4,1 milyar USD ile tarihi yüksek seviyeye çıktı. Ödemeler dengesi tanımlı genel mal ticareti verilerine göre dış açık aynı dönemde %42,8 oranında daralarak 1,2 milyar USD oldu. Öte yandan, Ağustos 2018'de 531 milyon USD fazla veren parasal olmayan altın ticaretinin bu yılın aynı döneminde açık vermesi cari denge üzerinde baskı yarattı.

Doğrudan yatırımlarda 825 milyon USD'lik sermaye girişi...

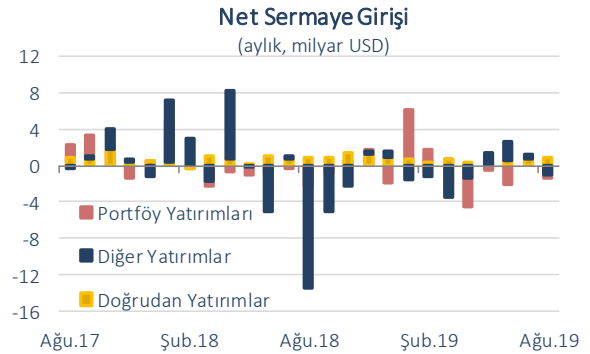
Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net sermaye girişi, bir önceki yıla yakın düzeyde gerçekleşerek 825 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde gayrimenkul yatırımları yıllık bazda %1,9 oranında artarak 542 milyon USD'ye ulaştı.

Portföy yatırımlarında zayıf görünüm sürüyor.

Net portföy yatırımları kaleminde Ağustos'ta 1,3 milyar USD'lik sermaye çıkışı yaşandı. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve devlet iç borçlanma senetleri piyasalarında sırasıyla 512 milyon USD ve 149 milyon USD'lik net satış yaptığı görüldü.

Diğer yatırımlar...

Ağustos ayında diğer yatırımlar kaleminde 1 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedildi. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 769 milyon USD, yurt dışı bankaların yurt içindeki efektif ve mevduatı 434 milyon USD tutarında artış kaydetti.

Yurt dışından sağlanan krediler tarafında, bankalar 1,8 milyar USD, genel hükümet 430 milyon USD, diğer sektörler 175 milyon USD tutarında net geri ödeme gerçekleştirdi. 12 aylık kümülatif verilere göre Ağustos ayı

Türkiye'ye Net Sermaye Hareketleri

	12 aylık kümülatif veriler		Finansmandaki Payı (%)	
	Aralık 2018	Ağustos 2019	Aralık 2018	Ağustos 2019
Cari İşlemler Dengesi	-27.031	5.097	-	28,5
Sermaye ve Finans Hesabı Net Giriş	-2.434	-1.442	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	9.353	9.143	24,1	51,2
-Portföy Yatırımları	-3.115	-66	-	-
-Diğer Yatırımlar	-8.734	-10.548	-	-
-Diğer	62	29	0,2	0,2
Net Hata ve Noksan	19.088	3.598	49,1	20,1
Rezervler⁽¹⁾	10.377	-7.253	26,7	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

itibarıyla bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı kredi talebindeki yavaşlamaya paralel olarak %62 ile Kasım 2009'dan bu yana en düşük seviyedeki seyrini sürdürdü. Söz konusu oran diğer sektörlerde %97 düzeyinde gerçekleşti.

Rezerv varlıklar ve net hata noksan...

Ağustos ayında rezerv varlıklar kalemi 254 milyon USD arttı. Bu dönemde net hata ve noksan kaleminde ise 800 milyon USD'lik çıkış yaşandı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan geçici dış ticaret verilerine göre dış ticaret açığı Eylül ayında sınırlı ölçüde arttı. Önümüzdeki dönemde dış ticaret açığındaki genişleme eğilimine ek olarak seyahat gelirlerinin sağladığı desteğin azalmasının cari denge üzerinde baskı oluşturacağını düşünüyoruz. Yıl genelinde cari açık/GSYH oranının %0,2 seviyesinde gerçekleşeceğini öngörüyoruz.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Ağustos 2019	Ocak - Ağustos 2018	Ocak - Ağustos 2019	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	2.604	-31.116	1.012	-	5.097
Dış Ticaret Dengesi	-1.619	-40.273	-12.235	-69,6	-13.878
Hizmetler Dengesi	5.216	16.360	20.550	25,6	30.021
Seyahat (net)	4.059	13.117	16.161	23,2	23.669
Birincil Gelir Dengesi	-1.093	-7.493	-7.779	3,8	-12.086
İkincil Gelir Dengesi	100	290	476	64,1	1.040
Sermaye Hesabı	9	62	29	-53,2	29
Finans Hesabı	1.813	-12.971	3.634	-	8.724
Doğrudan Yatırımlar (net)	-825	-4.776	-4.566	-4,4	-9.143
Portföy Yatırımları (net)	1.337	2.711	-338	-	66
Net Varlık Edinimi	736	1.002	3.971	296,3	6.116
Net Yükümlülük Oluşumu	-601	-1.709	4.309	-	6.050
Hisse Senetleri	-512	-1.281	434	-	584
Borç Senetleri	-89	-428	3.875	-	5.466
Diğer Yatırımlar (net)	1.047	2.504	4.318	72,4	10.548
Efektif ve Mevduatlar	-45	4.100	2.675	-34,8	-906
Net Varlık Edinimi	752	10.248	9.842	-4,0	6.899
Net Yükümlülük Oluşumu	797	6.148	7.167	16,6	7.805
Merkez Bankası	-18	1.064	526	-50,6	3.737
Bankalar	815	5.084	6.641	30,6	4.068
Yurt Dışı Bankalar	434	4.910	3.791	-22,8	616
Yabancı Para	527	2.139	3.500	63,6	-1.143
Türk Lirası	-93	2.771	291	-89,5	1.759
Yurt Dışı Kişiler	381	174	2.850	1.537,9	3.452
Krediler	2.346	-1.954	10.568	-	21.814
Net Varlık Edinimi	-21	-126	-75	-40,5	172
Net Yükümlülük Oluşumu	-2.367	1.828	-10.643	-	-21.642
Bankacılık Sektörü	-1.762	-4.309	-7.954	84,6	-18.652
Bankacılık Dışı Sektörler	-175	6.390	-1.664	-	-1.397
Ticari Krediler	-1.246	406	-8.870	-	-10.379
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-8	-48	-55	14,6	19
Rezerv Varlıklar (net)	254	-13.410	4.220	-	7.253
Net Hata ve Noksan	-800	18.083	2.593	-85,7	3.598

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayřim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.